

Betænkning

over forslag til lov om vederlagsfri undervisning m. v. i de offentlige højere almenkoler.

(Afgivet af udvalget den 19. maj 1954).

Udvalget har afholdt 8 møder og modtaget deputationer fra De private Gymnasieskolars Rektorforening, Gymnasieskolerens Lærerforening og de tre kommunale landsorganisationer.

Under samråd med undervisningsministeren er bl. a. drøftet forslaget virkninger i tilfælde, hvor en elev søger undervisning udenfor hjemstedskommunen, samt hvorledes forslaget iøvrigt vil virke for kommuner med egne gymnasier. Disse problemer fremførtes også af de kommunale organisationer.

Ministeren har overfor udvalget oplyst, at han ved en forhandling med de kommunale organisationer har fået disses tilsagn om medvirken til at finde frem til den mest hensigtsmæssige ordning af tilskudsforholdene for de kommunale eksamensskoler, herunder af spørgsmålet om betaling for udenbysboende elever. Ministeren har i konsekvens heraf stillet det under nr. 3 opførte ændringsforslag.

Da visse kommuner har skoleår fra 1. april til 31. marts og andre kommuner fra 1. august til 31. juli, og da det må anses for rimeligt, at adgangen til at opkræve skoleafgift bortfalder for alle kommuner til samme tid, har ministeren stillet de under nr. 4 og 5 opførte ændringsforslag om terminerne for skoleafgiftens bortfald.

Udvalget har med ministeren drøftet de private gymnasiers stilling i tilfælde af det foreliggende lovforslags gennemførelse, og ministeren har erklæret sig villig til at søge gennemført, at der ydes de private

gymnasier et særligt tilskud til fripladser og læremidler, således at der tilstræbes en for dem tilfredsstillende ordning.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det konservative folkepartis og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med nedenstående ændringsforslag nr. 3, 4 og 5, stillet af undervisningsministeren og tiltrådt af flertallet.

Et *mindretal* (venstres medlemmer af udvalget) kan tiltræde, at der gennemføres fri undervisning for alle børn i den undervisningspligtige alder, hvilket iøvrigt er en følge af den nugældende grundlovs § 76. Mindretallets ændringsforslag tilsigter gennemførelse heraf.

Derimod kan mindretallet ikke tiltræde, at alle skoleafgifter bortfalder, for så vidt angår undervisning af børn over den undervisningspligtige alder, og at læremidler i alle tilfælde skal stilles gratis til rådighed for disse.

Mindretallet mener for det første, at spørgsmålet om en lettelse af den videregående uddannelse bør løses samlet. Mindretallet peger i denne forbindelse på, at det område, hvor der er stærkest brug for en støttende indsats, er den mest langvarige uddannelse, især uddannelsen ved universiteterne, og at indsatsen i første række må rette sig imod denne opgave. Dette vil i sig selv forstærke tilgangen til gymnasierne. I samme retning vil det virke, at de talstærke årgange snart vokser ind i gymnasiealderen.